



«УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ – 7»: АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ

У листопаді 2017 року завершився *он-лайн курс «Управління проектами місцевого розвитку -7»*, вже всьоме поспіль організований на веб-платформі [Спільнота практик місцевого розвитку](#). Цей е-курс став щорічною та, без перебільшення, «брендовою» подією в рамках Спільноти практик місцевого розвитку. Як і всі попередні курси, жоден із яких не повторювався, – цей курс теж не став виключенням. А це означає, що запуску такої масштабної он-лайн навчальної події, в якій щороку беруть участь від 500 до 800 учасників, передувала тривала та кропітка робота цілої команди у складі тьюторів, експертів, фасилітаторів та адміністраторів, а також було проведено пілотне тестування всього курсу до початку зарахування учасників.

Управління проектами місцевого розвитку - 7

На головну ► Мої курси ► УП 7

Ваш прогрес ?

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

Управління проектами (project management) в публічній сфері - це мистецтво знаходження ефективних рішень і компромісу

Новини

- Інформація про е-курс «Управління проектами місцевого розвитку - 7»
- Календарний план е-курсу «Управління проектами місцевого розвитку –7»
- Пам'ятка учасника
- Як працювати на платформі (інструкції)
- 1. Додати (редагувати) інформацію у Персональному профайлі

21:43
15.10.2017

З кожним роком курс вдосконалюється, «відточуються» педагогічні прийоми, враховуються побажання учасників, і, таким чином, навчальний дизайн наближується до потреб нашої цільової аудиторії – тих, хто шукає

ефективне проектне рішення проблем громади, потребує знати: "що таке «правильний» проект, як його підготувати?", які існують обмеження та етапи, хоче спробувати розробити конкурентну проектну пропозицію для залучення ресурсів і мобілізації громади.

Усі учасники:893

Ім'я **Вибра...**
 А Б В Г Д Е Є Ж З И І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц
 Ч Ш Щ Ъ Ю Я

Прізвище **Вибра...**
 А Б В Г Д Е Є Ж З И І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц
 Ч Ш Щ Ъ Ю Я

Сторінка: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 ... 45 (Далі)

Фото користувача	Ім'я / Прізвище	Населений пункт	Країна	Останній вхід на курс
	Світлана Сербін	Новомар'ївка	Україна	11 сек
	Інна Холодецька	Вишневе	Україна	12 сек
	Альона Гречишкіна	Северодонецьк	Україна	55 сек
	Наталія Озерянська	Трикрати	Україна	1 хв 1 сек
	Олег Квас	смт.Володимирець (Рівненська область)	Україна	1 хв 20 сек
	Тетяна Забейворота	Золочів	Україна	1 хв 40 сек
	Валентина Вікторівна Рачован	Новоукраїнська міська ОТГ	Україна	2 хв 1 сек
	Нінель Криворучко	Запоріжжя	Україна	2 хв 17 сек
	Ірина Прищела	Irshansk	Україна	2 хв 24 сек

ПЕРСОНАЛЬНИЙ ПРОФАЙЛ

Вероніка Пилипенко
 Країна: Україна
 Населений пункт: Мереф'янська ОТГ
 veronicka.pilipenko@gmail.com

ЗАРАЗ НА САЙТІ
 (останні 5 хвилин: 18)

- Світлана Сербін
- Інна Холодецька
- Альона Гречишкіна
- Наталія Озерянська
- Олег Квас
- Тетяна Забейворота
- Валентина Вікторівна Рачован
- Нінель Криворучко

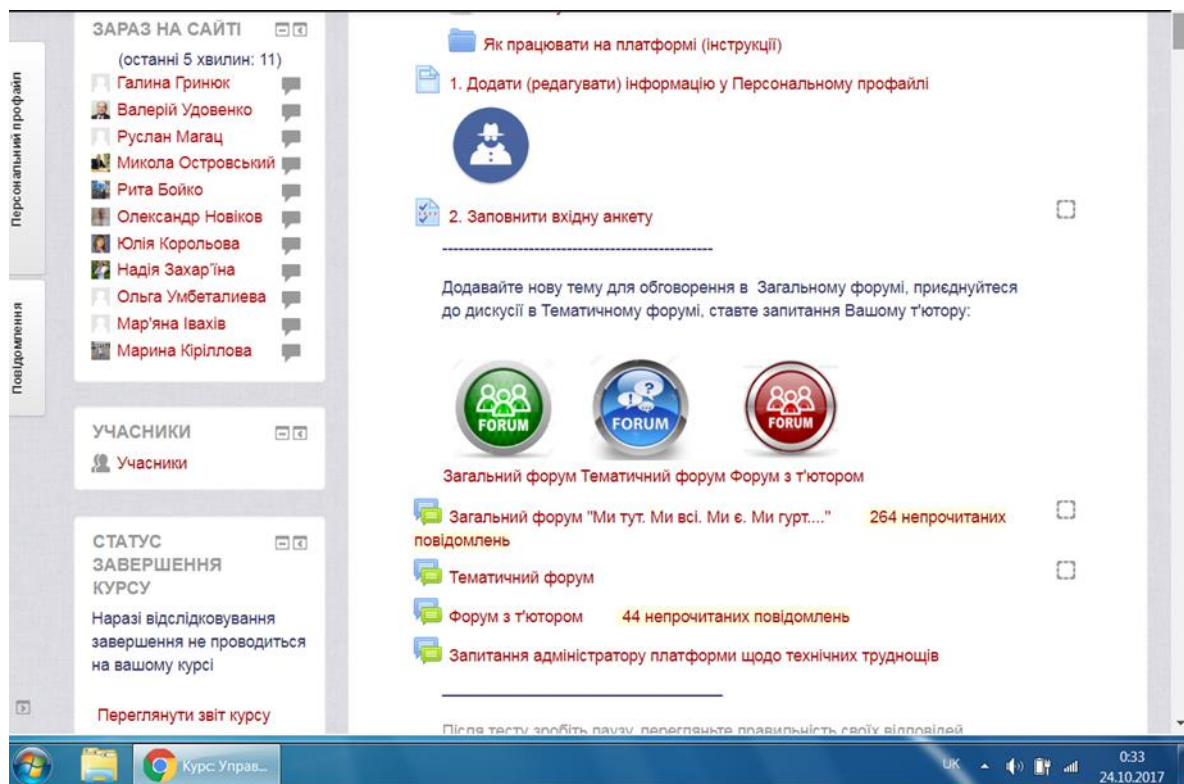
Цьогорічний курс зацікавив 893 учасника, які зареєструвались для проходження он-лайн навчання, оскільки тема управління проектами залишається надзвичайно актуальною для громад усіх рівнів. Однак не всі бажаючі розраховали свої сили, і тому після ознайомлення з програмою навчання та режимом роботи, на курсі розпочали навчання 725 учасників, які заповнили Вхідну анкету, розробили персональний профайл та розпочали знайомство та представлення себе у Загальному форумі «Ми тут. Ми всі. Ми є. Ми гурт...». Необхідно зауважити, що, з одного боку, на цьому форумі учасники піднімали актуальні теми, але, з іншого боку, всі гілки форуму виявилися досить перенавантаженими кількістю повідомлень.

Програма курсу складалася з 5 модулів, структура кожного з яких включала наступні елементи:

МАТЕРІАЛИ для вивчення – презентації, літературу, веб-посилання (основні та додаткові, для поглибленого вивчення, з можливістю завантаження).

Інструменти СПІЛКУВАННЯ учасників одне з одним, із т'юторами, експертами, фасилітаторами – задля отримання інформації, обміну досвідом і пошуку партнерів. Для цього були запропоновані наступні форуми:

Форум новин, Форум технічних питань, Форум з т'ютором – були відкриті впродовж усього е-курсу;



Форум «Консультаційна кімната» - з питань, що стосувалися підготовки концепцій проектів;

Форум для обміну досвідом «Як презентувати проект», де учасники могли поділитися власним досвідом презентації проектів заінтересованим сторонам і спонсорам, надати свої рекомендації, як краще зробити таку презентацію, щоб залучити нових партнерів, зробити якомога більше людей лояльними до свого проекту, мобілізувати громаду.

Впродовж навчання в е-курсі учасники також активно спілкувались у тематичних форумах, які відкривались кожного тижня:

- I. "Проектна діяльність, я і моя громада";
- II. "Ресурси для реалізації проекту та їх джерела";
- III. "Ризики виконання проектів: загрози чи можливості";
- IV. "Мені потрібен проект, хто може мені його підготувати і за скільки?".

Також в останній тиждень навчання учасникам було запропоновано поділитись своїми враженнями у Форумі вражень та побажань.

Беручи до уваги досвід попередніх курсів, підписку на всі форуми (крім новин) було відключено. Проте було додано можливість учасникам легко відслідковувати ще не прочитані повідомлення.

ТЕСТУВАННЯ – складання он-лайн тесту за матеріалами модуля (окрім модуля 5), успішне проходження якого надавало доступ до матеріалів наступного модуля.

Цього року був запропонований дещо інший спосіб проходження тестів та оцінювання результатів: учасники мали необмежену кількість спроб для проходження кожного тесту, а як кінцевий результат, в журнал був

зараховуваний середній бал усіх спроб. Тести містили по 10 запитань, які при кожній спробі генерувалися системою з бази 20 запитань випадковим чином, а також перемішувалися варіанти відповідей. Обмеження у часі для проходження тесту складало 30 хвилин. Можливість проходження наступної спроби відкривалась через 30 хвилин після завершення попередньої, при цьому учасник міг побачити отриманий бал і те, на які запитання він/на відповів/ла правильно. Доступ до матеріалів наступного модулю відкривався за умови отримання учасником прохідного балу (не менше 5 балів з макс. 10).

Додатковим стимулом для того, щоб учасники скористались додатковими спробами та намагались покращити свій результат, було постійне (в режимі он-лайн) оновлення рейтингу учасників за результатами кожного тесту на головній сторінці е-курсу. Після проходження всіх модулів учасник складав підсумковий тест, який містив 20 запитань за матеріалами всього курсу. А після закриття доступу до всіх тестів (з 25 жовтня) учасники мали змогу детально ознайомитися з результатами своїх спроб та порівняти свої відповіді з правильним варіантом.

У п'ятому модулі, після опрацювання матеріалів, учасникам було запропоновано у форумі поділитися досвідом презентації свого проекту заінтересованим сторонам.

Навчальний зміст модулів е-курсу був присвячений наступним темам та питанням:

МОДУЛЬ 1. Управління проектами в публічній сфері

Що таке проект? Чи є те, що я хочу робити, проектом? У чому полягає різниця між стратегічною, операційною і проектною діяльністю, між функціональним управлінням і управлінням проектами? Яким чином пов'язані стратегія розвитку території і проекти місцевого розвитку? Чому проекти місцевого розвитку мають призводити до системних трансформацій? Як ідентифікувати проблему місцевого розвитку, визначити її актуальність? Яким чином розглянути альтернативні варіанти розв'язання проблеми? Як сформулювати мету проекту та його назву? Хто є основними заінтересованими сторонами проекту і як їх ідентифікувати? З чого розпочати підготовку концепції проекту?

МОДУЛЬ 2. Цільові групи, ідея проекту, його результати та продукт

Як виокремити цільові групи та бенефіціарів серед ключових заінтересованих в проекті сторін та вивчити їх потреби й вимоги? Як визначити характер участі, групу важливості та впливу заінтересованих сторін? Що таке інноваційність проекту? Що таке продукт і результати проекту? Як визначити індикатори очікуваних результатів проекту? Хто встановлює вимоги до проекту? Що таке «Трикутник управління проектом»: зміст – час/графік виконання – вартість/ресурси?

МОДУЛЬ 3. Основи проектного аналізу та планування проекту

Що таке проектний аналіз та коли потрібно його застосовувати для проектів місцевого розвитку? Що таке планування проекту? Як визначити основні види діяльності за проектом (пакети робіт)? Яким чином вони співвідносяться із цілями проекту та складовими продукту проекту? У чому полягає різниця між вихідними результатами проекту, результатами та наслідками діяльності за проектом? Як встановити та описати зв'язки між видами діяльності/роботами за проектом та їх групами? Як визначити орієнтовну тривалість проекту і основні періоди (етапи) реалізації проекту у часі? Що таке проектні віхи?

МОДУЛЬ 4. Планування ресурсів проекту, визначення ризиків та забезпечення сталості проекту

Які види ресурсів необхідні для реалізації проекту? Як визначити орієнтовну вартість проекту? Які основні вимоги до формування бюджету проекту? Якими можуть бути джерела фінансування проекту? В який спосіб можна отримати фінансову підтримку для реалізації проекту розвитку? На що треба звернути увагу під час пошуку грантодавців/спонсорів і підготовки проектної пропозиції? Як визначити ризики проекту? Як забезпечити сталість результатів проекту? Як завершити підготовку концепції?

МОДУЛЬ 5. Презентація концепції проекту, його просування та залучення основних заінтересованих сторін

Кому і як презентувати проект? Яким чином здійснювати просування ідеї проекту? Як залучити заінтересовані сторони і налагодити взаємодію з ними? Хто такі проектний менеджер та керівник команди управління проектом і які складові компетентності вони мають розвинути? Що таке проектний офіс?

«Родзинкою» й основним компонентом курсу став ***ПРАКТИКУМ «Підготовка концепції проекту місцевого розвитку»***, який складався з двох етапів: (1) розроблення учасником концепції власного проекту місцевого розвитку та її представлення на оцінку іншими учасниками курсу, та (2) взаємооцінювання концепцій: робота в якості експерта з оцінки концепцій проектів, підготовлених іншими учасниками, та надання відгуків для їх авторів.

Особливістю взаємооцінювання в цьому році було те, що робота учасника як експерта також оцінювалася тьютором, і ця оцінка була складовою загальної оцінки за курс.

КЕРУВАННЯ

- Керування курсом
- Відрахувати мене з УП 7
- Відзнаки

ОСТАННІ ВІДЗНАКИ

За успішно здані тести в навчальних модулях

ПРОФ.ІНТЕРЕСИ УЧАСНИКІВ

Адміністративно-Територіальна Реформа
Адміністративні Послуги
Активний Туризм

Активізація Громади У Вирішенні Спільних

ПРАКТИКУМ: Підготовка концепції проекту розвитку

ПРАКТИКУМ призначений для підготовки власного проекту місцевого розвитку, взаємооцінювання учасниками концепцій проектів, обміну рекомендаціями щодо їх вдосконалення.

Практикум вважається виконаним, якщо учасник подав свою роботу для взаємооцінювання (до 15 жовтня 23:00), оцінив як експерт роботи двох колег (з 20 до 25 жовтня 2017) і отримав оцінку від тьютора за роботу в якості експерта.

!!! *Перш ніж розпочати роботу в Практикумі, наполегливо рекомендуємо детально пропрацювати 1-4 навчальні модулі. Ще раз звертаємо увагу, що на підготовку, здачу та редагування зданої концепції проекту у Вас є час до 15 жовтня, 23:00 !!!*

Інструкція "Як працювати в ПРАКТИКУМІ Підготовка концепції проекту розвитку"

Щоб виконати Практикум Ви маєте зробити наступні кроки:

- Виконайте роботу з підготовки концепції власного проекту - до 15 жовтня, 23:00. Для роботи над концепцією Вам запропоновано **шаблон**, який необхідно завантажити на свій комп'ютер і заповнити ВСІ складові концепції, які є в шаблоні.

Звертаємо Вашу увагу на те, що концепція подається виключно ЗА ШАБЛОНОМ і виключно в НАВЧАЛЬНИХ ЦІЛЯХ; відповідно, всі дані мають бути максимально заповнені, хоч достовірність їх не є обов'язковою умовою.

Якщо у Вас виникнуть питання під час заповнення шаблону, Ви можете отримати допомогу т'юторів у **Консультаційній кімнаті**.

Ще однією новинкою і приємною несподіванкою для учасників цього річного курсу стала можливість отримувати додаткові винагороди впродовж навчання:

- відзнаку «За успішно здані тести в модулях» - її отримали 274 учасники, які склали всі тести та отримали прохідний бал;
- відзнаку «За відкритість до спілкування» - отримали 102 учасники, які брали активну участь в обговореннях у форумах;
- відзнаку «Моя історія презентації проекту» - отримали 37 учасників, які поділились власним досвідом презентації проектів заінтересованим сторонам.

Далі учасники мають можливість збирати отримані відзнаки у віртуальну «торбинку відзнак», яку можна додавати до свого резюме або, наприклад, до профайлу в LinkedIn.

Також, традиційно, за умови успішного завершення е-курсу, учасники отримали сертифікати.

Оцінювання в е-курсі відбувалось наступним чином:

- склавши всі тести, учасник міг розраховувати на максимальний бал 50;
- за активну участь у форумах учасники мали змогу отримати макс. 10 балів від фасилітаторів курсу;
- за роботу в Практикумі учасники могли отримати макс. 40 балів: за підготовлену концепцію проекту – до 24 балів (які розраховувались як середній бал, отриманий від двох учасників курсу), і за роботу в якості експерта – до 16 балів (від т'ютора).

Щоб отримати електронний сертифікат про успішне опанування е-курсу, учасник мав отримати 50 і більше балів. Учасникам, які отримали понад 70 балів, були надіслані поштою також друковані сертифікати від DESPRO.

В результаті навчання в е-курсі учасники здобули знання, вміння і навички у сфері управління проектами місцевого розвитку, а саме: здатність виявляти потреби місцевого розвитку, знаходити проектне рішення для реалізації стратегії розвитку громади, формулювати основні складові концепції проекту, зокрема, визначати призначення, мету, продукт, очікувані результати, ідентифікувати заінтересовані сторони проекту, визначати основні види діяльності за проектом та етапи реалізації проекту, необхідні ресурси, ризики та фактори забезпечення сталості результатів проекту. А найціннішим стало те, що учасники мали можливість удосконалити концепцію проекту розвитку своєї громади, обмінялись досвідом з іншими учасниками – на основі взаємооцінювання концепцій проектів своїх колег (кожен учасник в ролі експерта оцінював (анонімно) концепції двох інших учасників курсу, а також отримав оцінки і рекомендації щодо свого проекту від двох колег).

Як результат, 216 учасників успішно завершили навчання за програмою е-курсу УП-7, а значить, ми всі разом зробили ще один крок у напрямку успішної реалізації проектів для розвитку наших громад по всій Україні!

Рейтинг ТОП 10 учасників е-курсу УП-7 виглядав наступним чином (*ім'я учасника, село/місто/область, отриманий бал за е-курс (з макс. 100)*):

1. Мар'яна Івахів, м. Пустомити, Львівська обл. - 96,7
2. Руслан Марченко, Охтирка, Сумська обл. - 96,5
3. Григорій Барам, Городниця, Житомирська обл. - 96,4
4. Ілона Шеманська, Летичів, Хмельницька обл. - 94,5
5. Надія Яшина, Закарпатська обл. - 93,3
6. Михайло Кожушний, Дашів, Вінницька обл. - 93,2
7. Лариса Кочур, Пирятин, Полтавська обл. - 92,3
8. Нінель Криворучко, Запоріжжя - 92,1
9. Ольга Кузьмук, Луцьк, Волинська обл. - 92,1
10. Олексій Рябоконт, Пирятин, Полтавська обл. - 92,0

Авторами найпопулярніших гілок у форумах стали Ольга Ставицька, Юрій Борисенко та Тетяна Андрусенко. А найбільший внесок до «Скарбнички курсу» (інструменту для обмін корисними ресурсами між учасниками) зробив Юрій Потрогош.

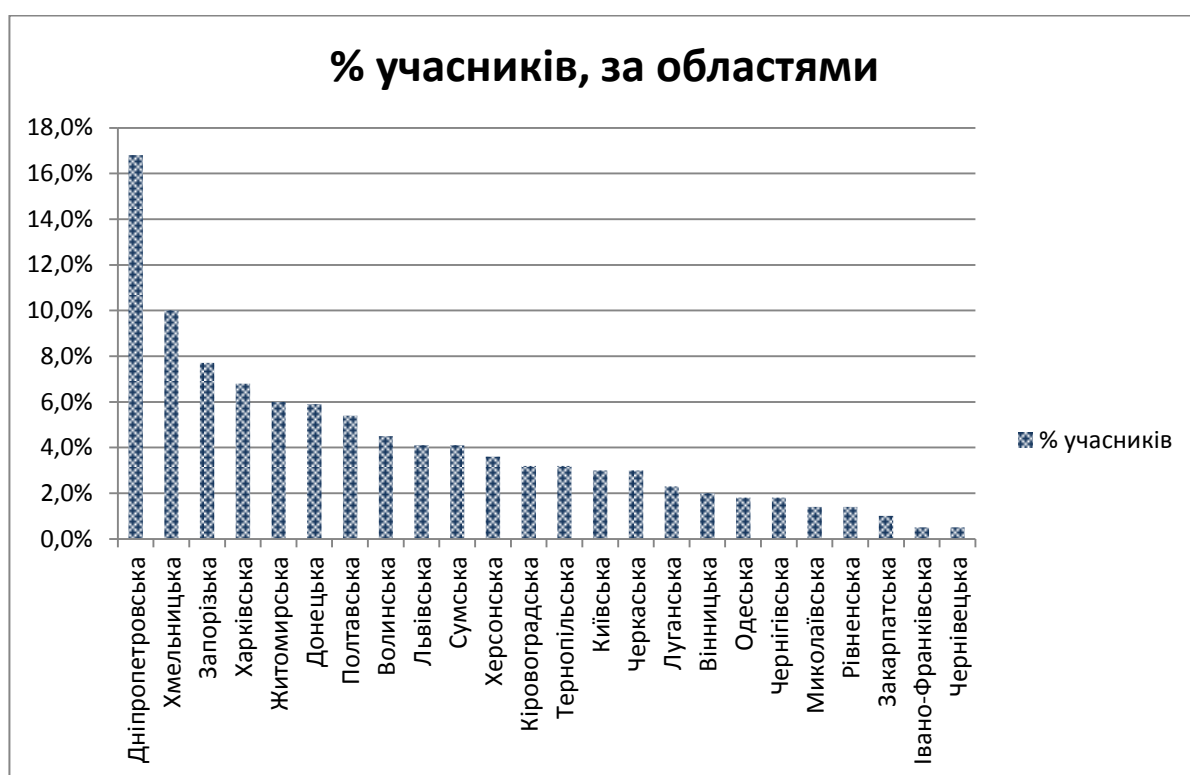
Учасниця Ірина Мудра отримала від колег максимальний бал (24) за подану на оцінювання концепцію проекту. Ще 86 учасників "голосно" заявили про себе як про експертів, отримавши максимальний бал 16 від т'юторів за якісне та вдумливе оцінювання концепцій своїх колег.

Наприкінці навчання команда організаторів подякувала всім учасникам за активну роботу в е-курсі та запросила їх заповнити фінальну анкету та долучитися до Форуму вражень у блоці «Випуск».

Символічно, що завершення курсу (1 листопада) припало на святкування Міжнародного дня проектного менеджера.

Пропонуємо детальніше ознайомитися зі зрізом та аналізом даних про те, як відбувався е-курс УП-7.

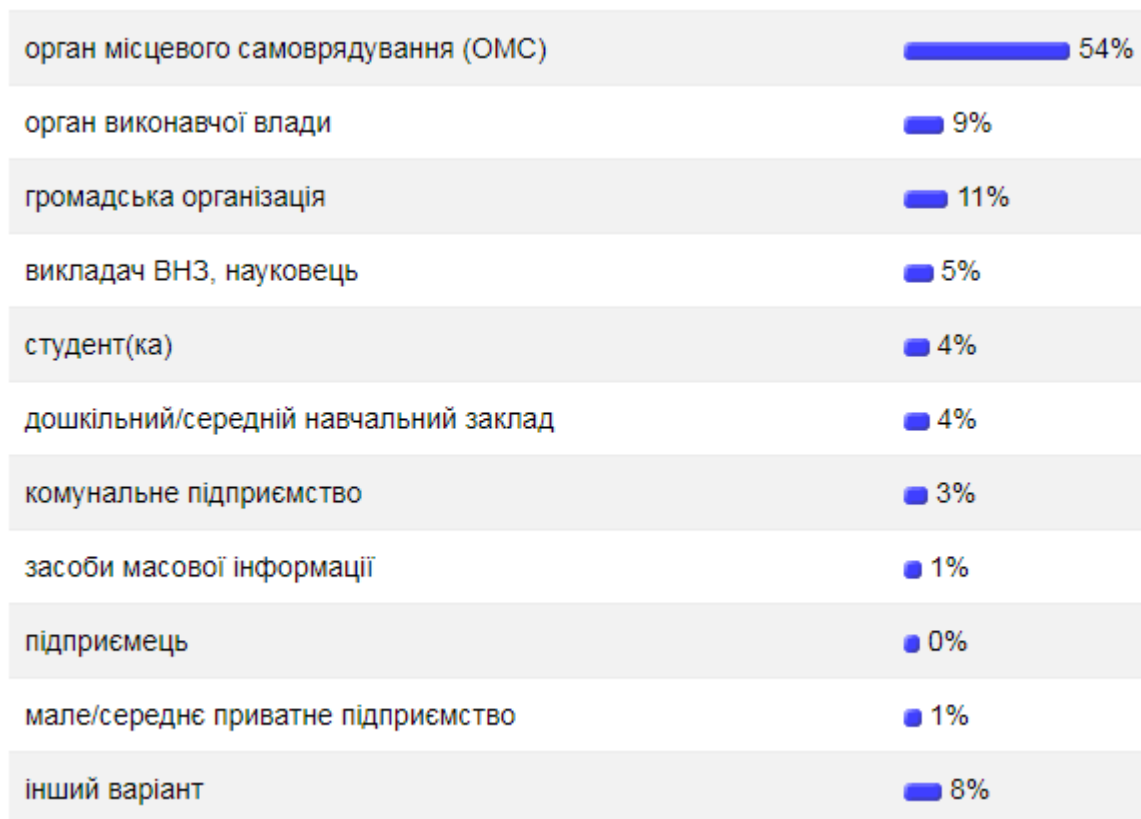
Розподіл зареєстрованих учасників курсу за областями виглядав наступним чином (де найбільша частка (16,8%) припала на Дніпропетровську область, за якою, відповідно, йшли Хмельницька (10%), Запорізька (7,7%), Харківська (6,8%), Житомирська (6%), Донецька (5,9%), Полтавська (5,4%) області):



Більше половини учасників курсу (55%) були віком від 26 до 45 років. Розподіл учасників за віком виглядав так:

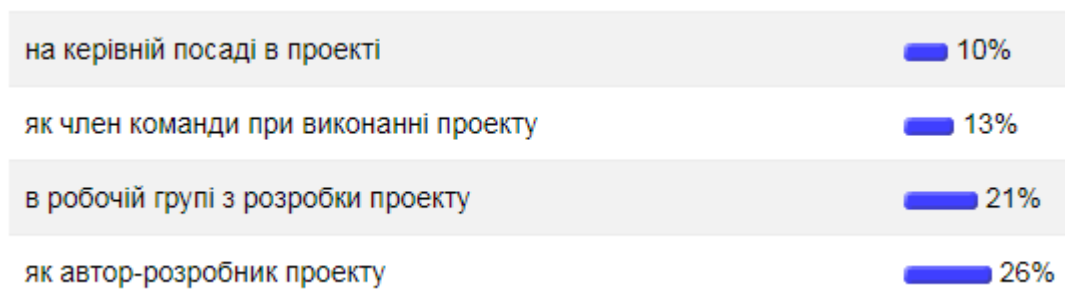


Щодо місця роботи, то більшість учасників представляли органи місцевого самоврядування – основну цільову групу Спільноти практик та самого е-курсу з управління проектами. Взагалі, учасники представляли:



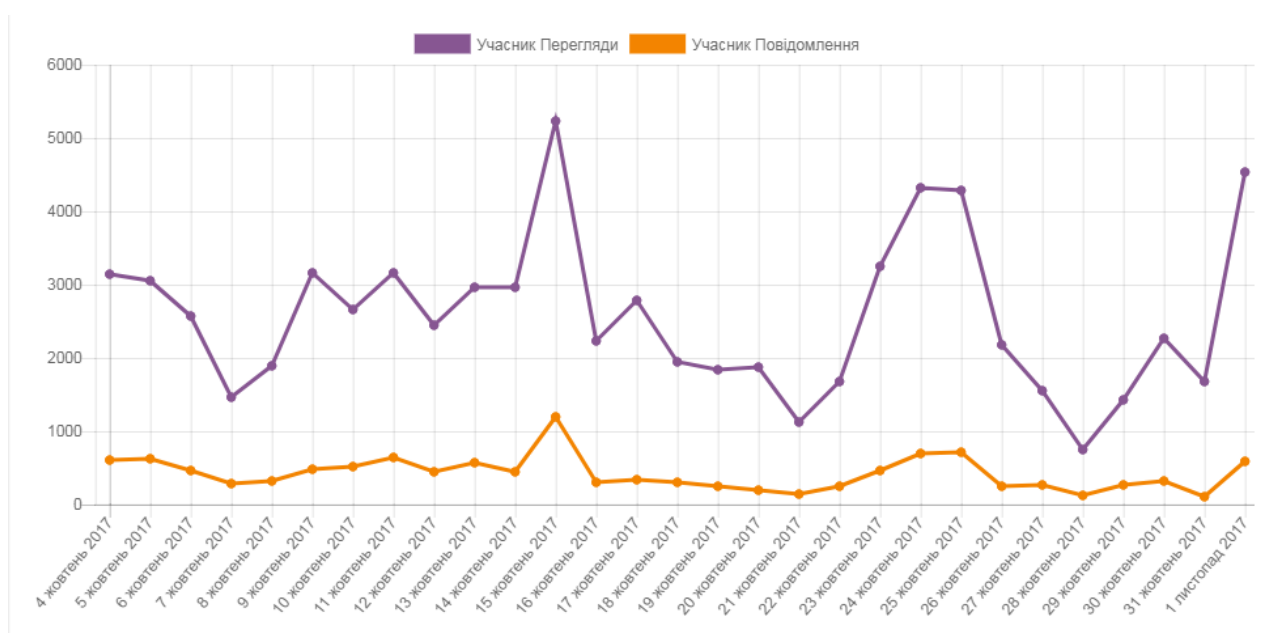
Для 62% учасників курсу це був перший досвід навчання на веб-платформі Спільноти практик в е-курсі з управління проектами, оскільки вони є учасниками Спільноти менше року. Проте 7% учасників – це «старожили», які беруть активну участь у роботі Спільноти вже понад 3 роки.

70% учасників зазначили, що вже мали певний досвід роботи в області управління проектами, а саме:



Якщо поглянути на загальну статистику активності учасників протягом навчання в е-курсі УП-7, то можна побачити цікаву картину: в певні моменти в курсі відбулись «збурення», що спостерігаються на графіку як «піки»

активності – і за кількістю переглядів ресурсів курсу, і за кількістю надісланих учасниками повідомлень:



Ці «піки» на графіку в часі збігаються з крайніми термінами виконання певних завдань в Модулях, у Практикумі, а також наприкінці курсу. Така поведінка учасників свідчить про те, що більшість із них в душі залишаються «типовими студентами» і відкладають виконання завдань на останній день, а інколи й на останні години. Це необхідно було враховувати організаторам е-курсу при його плануванні та рівномірному навантаженні. І також це вимагало спеціальних зусиль з боку підготовленої команди фасилітаторів, які перед кожним дедлайном писали учасникам мотиваційні листи, нагадували про надходження крайніх термінів, запитували про можливі проблеми тощо.

Говорячи про складність запропонованих учасникам теоретичних матеріалів та практичних завдань, слід звернутись до даних, отриманих від самих учасників, які оцінили різні елементи е-курсу за 7-бальною шкалою, де 1 = надто складно, а 7 = надто просто:

	1: Надто складно	2	3	4	5	6	7: Надто просто	
опрацювати навчальні матеріали						■		4.6
виконати тести					■			4.4
підготувати концепцію				■				4.0
оцінити концепції інших				■				4.2
написати рекомендації щодо удосконалення концепцій				■				4.0

Із поданих видно, що організаторам курсу вдалося досягнути певного балансу за цією шкалою «складно---просто», і середній бал різних видів навчальної діяльності в е-курсі становив 4,24. Найпростішим для учасників виявилось опрацювання теоретичних матеріалів курсу, а найскладнішим – підготовка власної концепції та написання рекомендацій на концепції інших учасників курсу.

Також цікаво подивитись, які елементи та види діяльності в курсі, на думку учасників, мали для них найбільшу практичну користь:

	1	2	3	4	5	6	7	
	Жодної користі						Надзвичайно корисно	
Навчальні матеріали (презентації і додаткові матеріали)							■	6.5
Тестування							■	6.3
Форуми							■	5.6
Практикум - підготовка концепції проекту розвитку							■	6.6
Робота в ролі експерта з оцінювання робіт колег по навчанню							■	6.6
Міжособистісне спілкування							■	5.5

Отже, як і очікувалось, найбільш корисними виявилися: Практикум, причому обидві його частини: і підготовка концепцій, і взаємооцінювання; а також якісно підготовлені т'юторами навчальні матеріали.

До речі, виконання Практикуму стало викликом для 64% учасників, який вони змогли подолати як за рахунок здобутих у курсі знань, так і за рахунок особистої мобілізації та доступу до інформації.

Приблизно однаково учасники оцінили основні мотиви, що спонукали їх до роботи в е-курсі: бажання отримати об'єктивну оцінку того, що робив(ла) у курсі (5,9 з макс. 7,0), бажання почуватися частиною чогось більшого (5,8) та бажання робити те, що подобається і добре вдається (5,7).

В учасників практично не виникало труднощів із навігацією сайтом, вони добре розуміли структуру і логіку курсу. Як видно з наведеної нижче таблиці, у майбутньому організаторам слід приділити більше уваги наданню швидкого зворотного зв'язку учасникам, щоб вони також завжди знали, наскільки добре виконують те чи інше завдання.

	1: ніколи не знав(ла)	2	3	4	5	6	7: завжди знав(ла)	
що робити далі						■		5.7
як робити те, що Ви робите						■		5.6
наскільки добре Ви це робите				■				5.1
куди йти далі (навігація по сайту)						■		5.9

Важливим показником поглинання учасників у навчальний процес є час, який вони витрачають в е-курсі при кожному заході на сайт. На запитання про те, на скільки часу (в середньому), після кожного заходу в курс, учасники залишалися в ньому, відповіді розподілилися наступним чином:



На підставі отриманих даних, де видно, що більшість (60%) учасників витрачали від 0,5 до 1,5 годин при кожному заході в е-курс, можна зробити висновок про те, що контент і запропоновані види навчальної діяльності захоплювали учасників, втримували їхню увагу та спонукали до дій.

Оцінюючи загальний емоційний стан учасників, в якому вони перебували під час навчання в е-курсі, можна спостерігати, що, переважно, учасники відчували «пробудження», тобто почувалися «в тонусі», були мобілізовані, мали підвищену концентрацію уваги. Також доволі часто вони мали змогу відпрацювати на практиці щойно здобуті знання й вміння та відчували, що «все під контролем». Також організаторів курсу не може не тішити високий показник стану «поток», в якому перебували учасники, відчуваючи захоплення і повне задоволення тим, що вони роблять, власну майстерність та успіх, свободу та радість (тобто творчість), а також сфокусованість та концентрацію на навчальній діяльності:

	1 Ніколи	2	3	4	5	6	7 Практично постійно	
захоплення і повне задоволення, майстерність та успіх, свобода та радість, сфокусованість та концентрація						█		5.3
пробудження, "в тонусі", мобілізованість і підвищена увага, обробка інформації						█		5.9
практикування щойно здобутих знань та вмінь, все "під контролем"						█		5.5
тривога, клопіт, страх		█						2.1
занепокоєння, хвилювання, невпевненість, очікування негативного наслідку		█						2.2
почуваюся розслаблено, "без напруги"					█			4.5
нудно, нецікаво, важко зосередитися, тривіально		█						1.5
апатія, байдужість, відсутність інтересу		█						1.3

Практично ніколи учасники не відчували апатії, байдужості чи відсутності інтересу до навчання; їм майже ніколи не було нудно та нецікаво, вони не вважали контент курсу тривіальним. Також позитивним є те, що в результаті опитування учасників ми спостерігаємо низькі показники їхньої тривоги та страху, занепокоєння, хвилювання та невпевненості під час проходження е-курсу.

Загалом, учасники курсу зазначили такі ключові навички, які допомогли їм в успішному проходженні курсу:

• самомотивація	10%
• вміння управляти власним часом	9%
• креативне мислення, генерування нових ідей	8%
• критичне мислення	8%
• позитивне ставлення, бачення можливостей у проблемах	8%
• базові комп'ютерні навички (на рівні користувача)	8%

• розв'язування проблем	7%
• швидке прийняття рішень	7%
• гнучкість, вміння адаптуватись	6%
• володіння собою, вміння долати стрес	6%
• активні комунікативні навички	5%

За оцінкою самих учасників е-курсу УП-7, їх навчання в курсі сприяло формуванню в них наступних компетентностей (представлені за рейтингом, за 7-бальною шкалою):

• готовність продовжити навчання на курсах з управління проектами більш просунутого рівня	6.3
• здатність формулювати мету проекту	6.2
• системне уявлення про проектну діяльність, методологію, процеси, методи і інструментарій управління проектами	6.0
• здатність формулювати базові складові концепції проекту	6.0
• здатність подати опис продукту проекту і сформулювати очікувані результати та наслідки реалізації проекту	6.0
• здатність до вдосконалення власного проекту на основі отриманого досвіду та рекомендацій	6.0
• готовність взяти на себе ініціативу з розроблення	6.0

нового проекту

- здатність структурувати цілі проекту як основу для визначення основних видів діяльності за проектом (пакетів робіт) і графіку його реалізації 5.9

- здатність аналізувати ситуацію 5.9

- здатність формулювати проблеми та можливості розвитку громади 5.9

- здатність встановити взаємозв'язок між стратегічними пріоритетами розвитку громади та призначенням проекту 5.9

- здатність визначати інноваційність проекту 5.9

- здатність продемонструвати внесок проекту у досягнення цілей розвитку громади 5.9

- вміння об'єктивно оцінити концепцію проекту (свою та інших) 5.9

- здатність ідентифікувати основні групи заінтересованих в проекті сторін, виявити їх вимоги до продукту та процесів реалізації проекту 5.9

- здатність аналізувати альтернативи розвитку та обґрунтовувати вибір найкращої 5.8

- розуміння того, що таке правильний/належний проект 5.8

- здатність встановити взаємозв'язок між стратегічним баченням, пріоритетами, стратегічними та операційними цілями розвитку громади 5.8

<ul style="list-style-type: none"> • здатність адаптувати методологію управління проектами для застосування в проектах місцевого розвитку 	5.8
<ul style="list-style-type: none"> • здатність планування проекту, оцінювання його вартості і суспільної корисності 	5.8
<ul style="list-style-type: none"> • здатність визначати об'єм необхідних ресурсів проекту 	5.8
<ul style="list-style-type: none"> • здатність підготувати і зробити презентацію концепції проекту 	5.8
<ul style="list-style-type: none"> • здатність критично мислити 	5.8
<ul style="list-style-type: none"> • готовність реалізовувати (управляти) проекти місцевого розвитку 	5.8
<ul style="list-style-type: none"> • готовність допомогти іншим удосконалити їх проекти 	5.8
<ul style="list-style-type: none"> • розуміння можливостей «модернізації» органів місцевого самоврядування через реалізацію проектної діяльності 	5.7
<ul style="list-style-type: none"> • здатність налагодити інформування та взаємодію з заінтересованими сторонами 	5.7
<ul style="list-style-type: none"> • готовність комунікувати з інвесторами, спонсорами і т.п. щодо пошуку фінансування для проекту 	5.7
<ul style="list-style-type: none"> • здатність адаптувати управління проектами в діяльність своєї організації (органу місцевого самоврядування) 	5.6
<ul style="list-style-type: none"> • розуміння можливостей (ресурсів, методів, інструментів) місцевого самоврядування щодо розвитку територій 	5.6

- здатність здійснювати моніторинг ходу реалізації проекту та управляти ризиками 5.6

- здатність розробити бюджет проекту 5.6

- готовність очолити команду з управління проектом 5.5

- розуміння формальної і неформальної організаційної структури місцевого самоврядування 5.0

У фінальній анкеті учасники зазначили такі *сильні сторони* е-курсу:

- інформативний, змістовний, ґрунтовний та послідовно викладений навчальний матеріал, водночас – не переобтяжений інформацією курсу

- дуже фахово і доступно підготовлені методичні матеріали
- наочність, повнота та лаконічність інформації (зокрема, відмінні презентації)

- закріплення здобутих навичок за допомогою тестів
- наявність практичного завдання надає можливість відчувати себе творцем та дистанційно отримати навички написання концепції проекту, а саме: визначити актуальність проекту й етапи його реалізації, визначити ризики і окреслити шляхи їх усунення

- можливість закріпити навички написання проекту й оцінити помилки своєї концепції проекту

- можливість взяти на озброєння досвід інших учасників курсу, спробувати себе в ролі експерта та отримати оцінки від колег

- можливість отримати практичні навички створення проектів та практичні поради на форумах

- гарно налагоджена комунікація, обмін досвідом та "живе" спілкування з іншими учасниками; презентації та обговорення в групі

- постійний контроль і зворотний зв'язок, а також самоаналіз та само-контроль знань

- досвід експерта, який допомагає вдосконалити навички, та вся команда, яка працювала на платформі

- інноваційність, конкретика, актуальність, відкритість, системність, поступовість (поступове проходження завдань), безкоштовність і доступність, простота, персоніфікованість та ефективність, багато-аспектність та практична цінність курсу, в якому практика тісно ув'язана з теорією, результативність

- відмінний інтерфейс, можливість керувати блоками, оформлення модулів на головній сторінці + подібні малюнки
- правильні та чіткі часові рамки для виконання завдань
- допомога т'юторів та учасників платформи у вирішенні проблемних питань; професіоналізм наставників, професійний підхід команди Проекту DESPRO
 - до речі, учасники високо оцінили роботу як т'юторів (3,8 бали з макс. 4,0), так і фасилітаторів (3,63 бали з макс. 4,0) е-курсу УП-7
 - загалом, роботу команди, яка підготувала та організувала цей курс, учасники оцінили надзвичайно високо – у **9,5** балів (за 10-бальною шкалою)
- під час проведення всього курсу фасилітатори підтримували, повідомляли про терміни здачі
 - завершеність курсу, отримання готової концепції власного проекту після завершення курсу + отримання сертифікату
 - отримання знань та досвіду з критично мислення
 - розуміння нових можливостей для розвитку громади.
 - отримання нагород, яке спонукало працювати краще
 - цікаво, корисно, з кожним роком все краще

Приємно дізнатись, що **98%** учасників будуть рекомендувати цей курс своїм колегам та іншим учасникам Спільноти практик.

Водночас слід з особливою уважністю дослухатися до зауважень учасників, які зазначили такі основні *слабкі сторони* (або радше – можливості вдосконалення) е-курсу:

- з одного боку, багато хто вказав на недостатність часу для опрацювання всіх матеріалів та написання проекту; а з іншого, дехто вважав, що курс тривав надто довго, що варто встановити чіткі часові рамки на виконання кожного модуля, а ті учасники, які швидко опрацювали теоретичні модулі, зазначили, що був великий розрив між теоретичною частиною і виконанням Практикуму
 - з огляду на велику кількість учасників та, відповідно, повідомлень у форумах, доцільно сформувати групи за інтересами та в залежності від цілей навчання
 - через те, що деякі учасники розглядали участь у форумах як спробу заробити бали, а не обмінятися корисною інформацією, іноді мова спілкування у форумах носила формальний характер, часто писалися прописні істини, що знижувало їх цінність; нечітко визначені рамки тем у форумах, багато зайвого
 - відсутність можливості та заохочення учасників до командної роботи

- учасники, які отримали дуже суперечливі оцінки за свою концепцію проекту від колег по навчанню, хотіли би отримати ще й оцінку від експерта
- побажання отримати обґрунтування виставлених т'юторами оцінок за роботу учасників в ролі експертів (у Взаємооцінюванні)
- побажання додати відео-лекції, принаймні одну відео-конференцію з т'ютором, а також відеоматеріали та відеозаписи представлення презентації проекту для інвесторів та інших заінтересованих сторін
- побажання додати проміжні практичні завдання, які потім можна, як конструктор, зібрати у фінальному завданні
- побажання детальніше викласти методикку оцінки сталостей, SMART та розглянути формування бюджету проекту
- відсутній розділ про логіко-структурну матрицю (згідно з наказом Мінрегіону від 18.05.2017 № 120)
- великі за обсягом презентації, інколи написані складною для розуміння мовою
- часом неоднозначне формулювання тестових запитань; тести зосереджені на запам'ятовуванні теорії, а не на практичному втіленні
- надто обмежений час на проходження тестів, що було досить стресовим
- відсутність ресурсу на кшталт "Кращих практик проектування" з конкретними прикладами втілених проектів
- побажання додати інші шаблони проектів, щоб учасники курсу могли адаптувати їх для своїх потреб
- доцільно було б надати інформацію про помилки, які найчастіше зустрічаються в проектах
- відсутність рекомендацій щодо розробки проектів для подання на конкретні конкурси (напр., ДФРР, ЄІБ, ЄС тощо)
- побажання розглянути можливості співпраці громад із міжнародними донорами
- не вистачало реальних прикладів та посилань на ресурси, де можна було б подивитись реалізовані проекти в різних країнах світу
- недостатнє поширення інформації про курс; варто, щоб більше людей могли таким чином навчатись і вдосконалювати практичні навички

Ці зауваження та побажання учасників підводять до думки про необхідність розробки у майбутньому вузько спеціалізованих е-курсів з різних аспектів управління проектами, для різних цільових аудиторій.

І на завершення, наведемо декілька коментарів від учасників, які окрилюють та надихають всю нашу команду на подальшу роботу з

вдосконалення та популяризації курсу з питань управління проектами задля місцевого розвитку:

- Завжди можна зробити краще, але чи то потрібно?) У вас дуже крутий курс, класна команда. Було цікаво, пізнавально, я радий, що з Вами зустрівся, маю чудовий досвід.

- Спасибі всім учасникам Спільноти і т'юторам та експертам за змістовне навчання на платформі! А головне – це обмін вже напрацьованим досвідом учасників. Дякую, що ділилися своїми наробками, інструкціями, проектами. Бажаю всім учасникам, щоб ті напрацьовані знання, які ми отримали, втілили в життя і принесли користь своїй громаді!

- Дякую усім за надану можливість отримати нові знання та спілкування! Матеріали курсу особисто для мене дуже цінні. Формат навчання – дуже вдалий і дозволяє поєднати теорію з практикою. Бажаю успіхів, наснаги та чекаю на нову "зустріч"!

- Спілкування на форумі – це сила! Нові знання, нова інформація, нові контакти, які потім запроваджуємо у роботі! Під час спілкування висловлювали свої думки, ідеї. А потім - розвивали їх. Досвід інших – це цікаво і пізнавально!

- Я у захваті від того, що отримала дуже цінні додаткові знання та набула компетенції для пошуку фінансових можливостей розвитку свого села (в першу чергу), сформувала свою "скарбничку" матеріалів, необхідних для розробки та реалізації майбутніх проектів, отримала потужну мотивацію до проектної діяльності. Згодна: знання – це сила!

- Дякуємо за вашу велику віддачу у роботі з нами. Дуже відчутно, як багато вашої праці вкладено у цей курс. Це викликає лише позитивні емоції і бажання працювати так, щоб принести лише позитивний результат своїй громаді.

- Раніше, до навчання, я комплексувала, що не можу розробити "Стратегію розвитку громади" як у всіх. Після навчання я зрозуміла: немає однакових громад, у кожній громаді, крім загального, є щось своє, якась "ізіюминка" повинна бути в стратегії. Я тепер зможу довести чиновникам свою правоту. І коли почую в казначействі: "Що ви сочиняєте? Перепишіть у Б...кій раді – у них правильно!" Я гордо відповім: «У нас правильно! Пропоную пройти навчання на курсі - 8!» Дуже дякую за навчання! До нових зустрічей!!!

- Дякую всім, хто працює над цим проектом. Україні на даний час дуже не вистачає проектних менеджерів із місцевого розвитку. Дуже гарна ідея та доступність у навчанні.

- Велика подяка розробникам курсу УП-7, експертам, т'юторам, фасилітаторам за безцінний внесок, який Ви робите в розвиток управління проектами в місцевому самоврядуванні. Ваш досвід, знання будуть працювати на розвиток громад. Те добре зерно знань, яке Ви сієте, дасть свої паростки у вигляді зростання добробуту громад. Також дякую всім

учасникам за обмін досвідом у форумах, який значно збільшив знання у сфері управління проектами. Чудово, що є такий курс, який надихає на подальше освоєння нових знань з проектного управління та втілення в життя на благо громад. Всім успіхів, натхнення, терпіння і перемог!!!

- Ось і фінішна пряма нашого навчання на е-платформі... Одночасно відчуваю радість та смуток... Хочу висловити велику подяку всім т'юторам, експертам, фасилітаторам Спільноти за те, що надаєте таку унікальну можливість навчатися, відкривати для себе нове, вдосконалювати свої професійні та комунікативні навички. Це – безцінний досвід. Після навчання я повернуся до своєї діяльності з певним розумінням того, що таке "правильний проект", як його розробити та де знайти кошти на фінансування. Бажаю нових креативних ідей, натхнення та ентузіазму!

- Бажаю натхнення, цікавих ідей і 26 годин у добі, тому що весь час не вистачає 2 годин до дедлайну! Дякую всім організаторам, т'юторам та експертам за кропітку роботу, цікавий матеріал, який зрозуміло викладений. Дякую за те, що тримали нас завжди в тонусі! Нарешті я отримала ту інформацію, яку всі експерти на різних тренінгах давали поверхнево, ви точно "по полицям" розписали, де і що саме описувати у проектній заявці! Гадаю, що 215 учнів курсу зі мною погодяться!!! Удачі, наснаги та щедрих донорів для наших громад бажаю!!! Будуймо країну разом!!!!

- Шановні колеги, щиро дякую за організацію е-курсу "Управління проектами місцевого розвитку-7". Це був вдалий вибір часу та тематики. З точки зору змісту, це навчання відрізнялося наданням доступної теорії, виключно широким колом питань і високим рівнем учасників. Всі дискусії були цікавими і динамічними. Характерною ознакою е-курсу стала плідна співпраця т'юторів, фасилітаторів та учасників, що гарантувала практичну користь під час написання концепцій проектів. Дякую всім за вашу роботу, завдяки якій участь під час проходження е-курсу УП-7 була приємною і корисною. З нетерпінням чекаю наступних навчань.

- Надзвичайно вдячна всім організаторам, т'юторам, експертам, фасилітаторам та учасникам цього курсу за спілкування, обмін досвідом, можливість здобути нові практичні навички у створенні успішного проекту! Буду тепер рухатися впевненіше до втілення в життя задумів з розвитку нашої громади! Чудово, що ми є активні, небайдужі, оптимістичні, прагнемо змін на краще в нашій країні та вперто йдемо до своєї мети, не зважаючи на труднощі! Все буде добре!

- Щиро дякуємо за все! Цікаво було брати участь саме командою. Ми ділились враженнями, обговорювали, хвалились оцінками :) чи навпаки - не хвалились, а перепитували, чому невдало відповіли. Будемо брати участь всією громадою!

- Щиро дякую. Вперше писала проект. Завдяки вашому навчанню я зрозуміла, наскільки потрібно правильно складати концепцію та враховувати всі її складові. Дякую за знання, навички та досвід.

- Проведення курсу УП-7 від Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO стало можливим завдячуючи зусиллям багатьох-багатьох людей: швейцарських та українських партнерів, працівників і волонтерів цього Проекту. Хочу подякувати їм усім за час, енергію, знання і дух, який вони вклали в курс, і який ми відчули. Дякую також численним добровольцям-учасникам, чиїми життєвими прикладами, особистим досвідом, відчуттями і враженнями я скористався під час курсу. ДЯКУЮ УСІМ!

- Курс "УП-7" – це найкраща платформа для взаємодії, спілкування з учасниками з різних регіонів України. 7 років поспіль команда Спільноти відкриває для нас нові можливості для генерації та реалізації власних ідей, а концепції проектів, що створюємо і оцінюємо, виступаючи як в ролі експерта, так і в ролі учня, - стають інструментом активізації місцевого розвитку. Бажаю всім натхнення та реалізації своїх концепцій!

- Слова щирої вдячності хочу сказати організаторам курсу. Брала участь в курсах У-6, У-7. З нетерпінням буду чекати на У-8. Число моїх одностумців по написанню проектів зросло до 8. Знання, отримані нами на платформі, проростуть в реалізованих проектах. Нехай живе Спільнота! Команді курсу – творчої наснаги і нових висот.

- Завдяки курсу багато чого зрозуміла, намагалась навчитись та спробувати себе в новому виді дійсності. Окрема ПОДЯКА організаторам, фасилітаторам, т'юторам та активним учасникам форумів – саме завдяки ВАМ навчання було дуже корисним, пізнавальним та розвиваючим!

- Кожного разу переконуюсь: щоб керувати громадою, бути її лідером, - потрібні знання у різних галузях. Тому потрібно постійно вчитися. Саме завдяки DESPRO я маю можливість суттєво поповнити свій багаж знань, здобувати вміння приймати креативні рішення на користь громади, знаходити шляхи виходу зі складних ситуацій, згуртовувати громаду завдяки новітнім формам роботи з людьми. Надзвичайно вдячна проекту DESPRO!

- Безумовно, навчання на даній платформі дає величезний багаж знань з управління проектами та проектного менеджменту, навички та професійні компетентності з написання проектних пропозицій на отримання грантів. Але, окрім знань та навичок, ми, учасники, беручи участь у форумах, обмінюємося досвідом про написання та реалізацію проектів, їх презентацію, ділимося своїми враженнями, своїми успіхами та невдачами. Як на мене, це дуже важливо. Беручи участь у форумах, у мене особисто з'являлося відчуття єдності, відчуття роботи в команді, яка орієнтується на досягнення спільно поставлених цілей. Стратегічною ж метою є покращення рівня та якості життя в громаді, успішна реалізація проектів та програм, які б сприяли розвитку громаді. Навчання також додало мені додаткової мотивації до участі в грантових проектах. Буває, пишеш-пишеш проектну пропозицію на отримання фінансової допомоги від міжнародної донорської організації, а потім отримуєш відповідь про те, що заявку відхилено. В такі моменти на якийсь час втрачаєш бажання далі щось писати. Хоча, насправді, в такому

випадку поразка – це свого роду перемога. Тому що це шанс удосконалити свій проект, можливо, подивитися на нього під іншим кутом зору. Так от і навчання на даній платформі ще також допомагає долати "стрес", пов'язаний із відхиленням проектної пропозиції. Учасники діляться своїми успіхами та невдачами, дають поради, які ґрунтуються на власному проектному досвіді. Насамкінець зазначу, що на платформі ми отримали необхідні ресурси у вигляді знань, навичок, компетентностей. Як ми зможемо розпорядитися цими ресурсами – покаже час!!! У будь-якому випадку, успіхів нам усім у проектній діяльності!!!

І навіть у віршованій формі:

Від DESPRO навчання управління проектами

Новітнє звучання зі значними аспектами!

Тьюторам, експертам, фасилітаторам

Велика подяка організаторам!

Це досвід безцінний, це вдосконалення,

Це виклик до перемоги та схвалення!

Зі Святком! Нагодою користуючись

Дякую всім! До нової зустрічі!

Автор:

Лобода Вікторія (канд. пед. наук, доцент ЛНУ; UDL)